

ZDROWIE JAKO WARTOŚĆ NADRZĘDNA RÓŻNYCH KULTUR – CO NAS ŁĄCZY?

CZYM JEST ZDROWIE?

- > „Stan żywego organizmu, w którym wszystkie funkcje przebiegają prawidłowo” (Słownik języka polskiego PWN)
- > „Pełna zdolność organizmu do utrzymania równowagi pomiędzy nim a środowiskiem zewnętrznym, do prawidłowego reagowania na zmiany środowiska i adaptacji do tych zmian” (Encyklopedia PWN)
- > „Nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu (dobrego samopoczucia)” (Światowa Organizacja Zdrowia – WHO)
- > „Stan, w którym jednostka jest w stanie efektywnie pełnić role społeczne wyznaczone przez proces socjalizacji” (Talcott Parsons)

Wartości i postawy

ZDROWIE W PRZYSŁOWIACH I POLECENIACH

**Mądry człowiek
wyprzedza chorobę, gdy
jej jeszcze nie ma**
(przysłowie chińskie)

**Lepsza prewencja
niż żałowanie**
(przysłowie meksykańskie: Más vale
prevenir que lamentar)

**Zdrowie jest lepsze
niż bogactwo**
(przysłowie angielskie:
Health is better than
wealth)

**Wesołość człowieka
świadczy o jego
zdrowiu**
(przysłowie hausańskie)

**Kto ma zdrowie,
ten ma nadzieję.
A kto ma nadzieję,
ten ma wszystko**
(przysłowie arabskie)

Wartości i postawy

ZDROWIE PRAWEM KAŻDEGO CZŁOWIEKA

„Każdy człowiek ma prawo do **stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego rodziny**, włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i konieczne świadczenia socjalne, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w inny sposób od niego niezależny”.

Powszechna deklaracja praw człowieka, artykuł 25, Paryż, 19 grudnia 1948 r.

Wartości i postawy

ZMIANY W POSTRZEGANIU ZDROWIA JAKO WARTOŚCI

- > Zdrowie jako **moc i siła** zarówno fizyczna, jak i duchowa.
- > Zdrowie jako **bezpieczeństwo**.
- > Zdrowie jako **wspólne spędzanie czasu**.
- > Zdrowie ograniczone do **wymiaru fizycznego** – zjawisk biochemicznych i neurologicznych.
- > Zdrowie jako **poprawność funkcjonowania człowieka** **będącego jednostką psychofizyczną** – ujęcie holistyczne.

Wartości i postawy

NIEKTÓRE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA ZDROWIE

- > prawidłowe żywienie
- > higiena osobista
- > aktywność ruchowa
- > wypoczynek czynny i bierny
- > radzenie sobie ze stresem, zadowolenie
- > pozytywne relacje międzyludzkie
- > środowisko przyrodnicze

Wartości i postawy

ZDROWIE W RÓŻNYCH CZĘŚCIACH ŚWIATA – CZYNNIKI I UWARUNKOWANIA

Zdrowie za kołem podbiegunowym – ekstremalne warunki klimatyczne: niskie temperatury, silny wiatr, długie okresy ciemności lub światła; ograniczona dostępność produktów spożywczych, ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej.

Zdrowie w Afryce – trudne warunki klimatyczne: podwyższone temperatury i zmiany w opadach (susze, powodzie) przyczyniają się do wzrostu chorób tropikalnych, potęgują suszę i głód, ponadto brak powszechnego dostępu do wody pitnej, ubóstwo, brak opieki lekarskiej.

Wartości i postawy

CD. ZDROWIE W RÓŻNYCH CZĘŚCIACH ŚWIATA – CZYNNIKI I UWARUNKOWANIA

Zdrowie w Azji – zróżnicowane warunki klimatyczne, choroby zakaźne i układu pokarmowego (spowodowane brakiem higieny lub spożywaniem zanieczyszczonych pokarmów, wody); zanieczyszczenie powietrza w dużych miastach.

Zdrowie w Australii – ekstremalne temperatury powodują ryzyko odwodnienia, przegrzania, udaru ciepłego, a także zwiększają ryzyko chorób układu krążenia i zaburzeń psychicznych; zagrożenia związane z pogodą - pożary buszu, powodzie, prądy morskie, ekstremalne fale upałów.

Wartości i postawy

CD. ZDROWIE W RÓŻNYCH CZĘŚCIACH ŚWIATA – CZYNNIKI I UWARUNKOWANIA

Zdrowie w Ameryce Południowej – różnorodność klimatu: od wilgotnych tropików po suche pustynie i chłodne regiony górskie, co powoduje wiele zagrożeń i wyzwań zdrowotnych; zwiększone ryzyko chorób tropikalnych, susz, pożarów.

Wartości i postawy

MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE I DOKUMENTY ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM

WHO – World Health Organization – Światowa Organizacja Zdrowia

Instytucja odpowiedzialna za ochronę zdrowia, działająca w ramach systemu Narodów Zjednoczonych. Do jej zadań należy m.in.: ustalanie norm i standardów, np. dotyczących składu lekarstw i jakości żywności; tworzenie polityki zdrowotnej we współpracy z ekspertami; zarządzanie kryzysami zdrowotnymi; analiza i ocena tendencji zdrowotnych na świecie (m.in. opracowanie Karty Ottawskiej dotyczącej promocji zdrowia).

**World Health
Organization**

IUHPE – International Union for Health Promotion and Education – Międzynarodowy Związek Promocji Zdrowia

Niezależna i profesjonalna organizacja pozarządowa o zasięgu światowym, zrzeszająca osoby i organizacje zaangażowane w poprawę stanu zdrowia i samopoczucia ludzi poprzez edukację, działania społeczne i rozwój zdrowej polityki publicznej.

IUHPE
UIPES

www.iuhpe.org

Wartości i postawy

CD. MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE I DOKUMENTY ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM

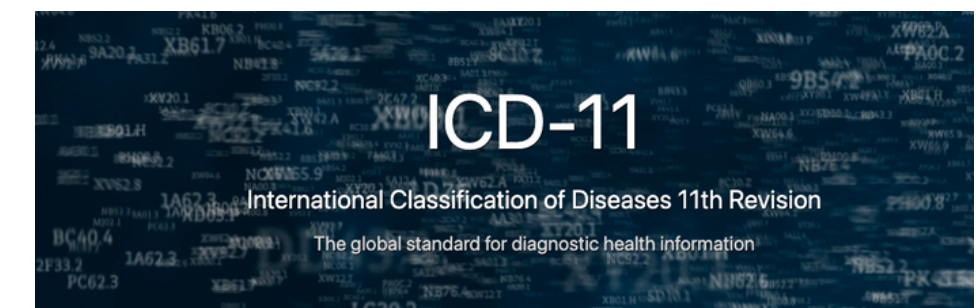
SDG – Sustainable Development Goals – Cele Zrównoważonego Rozwoju

Ustalane przez Organizację Narodów Zjednoczonych priorytety w zakresie działań na rzecz przemian i przeobrażeń świata, w taki sposób, by potrzeby obecnego pokolenia były zaspokajane z szacunkiem dla środowiska oraz z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń. Aktualne cele przyjęte w 2015 r. obowiązują do roku 2030 i skupiają się one wokół pięciu obszarów: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój, partnerstwo (ang. 5xP: *people, planet, prosperity, peace, partnership*).

IICD – International Classification of Diseases – Międzynarodowa Klasyfikacji Chorób

Niezależna i profesjonalna organizacja pozarządowa o zasięgu światowym, zrzeszająca osoby i organizacje zaangażowane w poprawę stanu zdrowia i samopoczucia ludzi poprzez edukację, działania społeczne i rozwój zdrowej polityki publicznej.

Wartości i postawy

CD. MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE I DOKUMENTY ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM

DSM – Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders – Diagnostyczny
i statystyczny podręcznik zaburzeń psychicznych

Narzędzie diagnostyczne opracowane przez Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne. Choć narzędzie to nie jest tak powszechnie stosowane jak ICD, pozostaje ważnym punktem odniesienia, szczególnie dla środowiska naukowego i badaczy.

Wartości i postawy

WSPÓŁCZESNE WYZWANIA DLA ZDROWIA NA ŚWIECIE

Aspekty zdrowotne
zmian klimatycznych

Zmniejszenie
nierówności
w zdrowiu

Pomoc medyczna
w regionach konfliktów
i kryzysów naturalnych
i ucywilizowanie jej
udzielania

Zwalczanie chorób
zakaźnych

Zwiększenie dostępu
do leków

Zadbanie
o bezpieczeństwo
młodzieży

Lepsze inwestowanie
w profesjonalistów
medycznych

Lepsza ochrona ludzi
przed groźnymi
produktami

Przygotowanie się
na epidemię

Zyskanie zaufania
publicznego do
sprawdzonych metod
profilaktyki i leczenia

Wykorzystanie
w dobry sposób
nowych technologii

Zadbanie o czystość
i higienę

Zadbanie o leki, które
już mamy

Wartości i postawy